

muziek

deSingel

Andrei Gologan piano

wo 3 okt 2018 / Grote podia / Blauwe zaal

20 uur / er is geen pauze / einde ± 21.10 uur
inleiding Adeline Boeckeaert / 19.15 uur / Blauwe foyer

piano
2018-2019

Building Bridges: Andrei Gologan
wo 3 okt 2018

Ariel Lanyi (ter vervanging van Till Fellner)
za 20 okt 2018

Igor Levit
di 4 dec 2018

Publieke masterclasses Richard Goode
di 11 dec 2018

Lecture recital Richard Goode
wo 12 dec 2018

Richard Goode
do 13 dec 2018

Building Bridges: Yuri Shadrin
do 17 jan 2019

Building Bridges: Itai Navon
vr 8 feb 2019

Till Fellner
do 28 mrt 2019

Publieke masterclasses Till Fellner
vr 29 mrt 2019

Krystian Zimerman
di 21 mei 2019

Andrei Gologan piano

George Enescu (1881-1955)

Suite nr 2 in D, opus 10

25'

Toccatà

Sarabande

Pavane

Bourrée

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791)

Fantasie in d, KV397

5'

Ludwig van Beethoven (1770-1827)

Fantasie in g, opus 77

10'

Joseph Haydn (1732-1809)

Fantasia in C, HobXVII:4 'Capriccio'

6'

Robert Schumann (1810-1856)

Sonate nr 2 in g, opus 22

18'

So rasch wie möglich

Andantino. Getragen

Scherzo. Sehr rasch und markiert

Presto passionato

 **Gelieve het geluissignaal van uw GSM
uit te schakelen**

De inleidingen kan u achteraf beluisteren via
www.desingel.be
Selecteer hiervoor voorstelling / concert /
tentoonstelling van uw keuze.

Grand café deSingel drankjes / hapjes / snacks
uitgebreid tafelen / open alle dagen: 9-24 uur
informatie en reserveren: +32 (0)3 237 71 00 of
www.grandcafedesingel.be

free WiFi
.deSingel Guest

Cd-verkoop Bij onze concerten worden occasioneel
cd's te koop aangeboden door
La Boite à Musique / Coudenberg 74 / Brussel / +32
(0)2 513 09 65 / www.classicalmusic.be

Concertvleugels Met bijzondere dank aan Ortwin
Moreau voor het stemmen en het onderhoud van de
concertvleugels van deSingel
Moreau Pianoservice / Kapucinessenstraat 32 / 2000
Antwerpen / +32 (0)486 83 63 98
www.moreau-pianoservice.be

Terwijl het klavier in de barok nog een verzamelterm is die kan verwijzen naar het orgel, het klavecimbel, het virginaal en het spinet, kiezen componisten in de tweede helft van de achttiende eeuw steeds specifieker voor één bepaald type van instrument. Het karakter van de muziek - improvisatorisch, tokkelend, zingend, dansend - verandert echter niet, enkel het medium varieert, zoals bijvoorbeeld in de werkjes van François Couperin (1668-1733) en Jean-Philippe Rameau (1683-1764).

Vanaf de jaren 1770 zien we dat de pianoforte componisten aanzet tot anders componeren. Het gaat niet per se om luider klinkende instrumenten, maar om pianofortes die meerdere klanksterkten en klankkleuren kunnen produceren: piano en forte, maar ook una, due en tre corde-registers, luit- en fagotregisters, bediend door uiteenlopende types van pedalen en kniehevels, ... De wisselwerking die optreedt tussen de pianobouw, componisten, musici en technologische vernieuwingen zorgt ervoor dat de pianoforte steeds belangrijker wordt. Ook in de muziek zelf wordt stilaan een eigen, idiomatische taal ontwikkeld.

George Enescu Suite nr 2 in D, opus 10

George Enescu (1881-1955) was afkomstig uit Moldavië en volgde muzieklessen aan het conservatorium in Wenen. Hier leerde hij de muziek kennen van Johann Sebastian Bach, Ludwig van Beethoven en Johannes Brahms, die hij zijn ganse leven zou bewonderen. In 1895 verhuisde hij naar Parijs en zette zijn studies verder bij onder anderen Jules Massenet en Gabriel Fauré. Wereldberoemd werd Enescu als vioolvirtuoos; zijn composities kenden niet zo'n overweldigend succes. Toch geldt hij als één van de belangrijkste figuren uit de Roemeense muziekgeschiedenis. Hij zag het immers als zijn levenstaak om én de Roemeense muziek te promoten én de muzikale activiteiten van zijn getalenteerde landgenoten te stimuleren. De werklijst van George Enescu telt slechts 33 opusnummers, alle gekenmerkt door een stilistische ambiguïteit en een eclectisch karakter. Enescu's muziek verbindt de gebalde schriftuur van Brahms en het kleurenpalet van de Franse impressionisten met invloeden van de Roemeense folklore. Zijn pianistische oeuvre omvat drie suites, twee sonates, variaties voor twee piano's en enkele stukken zonder opusnummer.

De Suite nr 2 in D groot, opus 10 werd in Parijs geschreven. De eerste schetsen dateren uit augustus 1901. Het zou echter nog bijna 2 jaar duren vooraleer Enescu de laatste hand legt aan de volledige suite. In 1903 dingt de compositie - onder de titel 'Des cloches sonores' - mee naar een prijs in een compositiewedstrijd, georganiseerd door het Parijse muziektijdschrift Musica. De wedstrijd had een prestigieuze jury met onder anderen Vincent d'Indy, Claude Debussy, Georges Hüe, Pierre Lalo, Charles Malherbe, Reynaldo Hahn, Henri de Curzon, Gabriel Pierné en Alfred Cortot, die de anoniem ingezonden partituren beoordeelden. Enescu won de Prix Pleyel. Een jaar later, in 1904, werd de Suite nr 2 in D groot, opus 10 uitgegeven door Enoch et Cie en opgedragen aan zijn leermeester Louis Diémer. De compositie is geschreven in een Franse neoclassicistische stijl, met enkele impressionistische trekjes à la Debussy. De ritmische vloeibaarheid en de verfijnde, expressieve elegantie in deze pianosuite - vooral in de beklivende Pavane - zijn een voorbode van Enescu's latere composities.

Wolfgang Amadeus Mozart **Fantasie in d, KV397**

De meeste afbeeldingen van Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791) tonen een aan de pianoforte zittende musicus. Hij werd al snel als een van de meest beduchte klaviervirtuozen van zijn tijd beschouwd. Ook als componist ging het hem voor de wind. Zoals elke virtuoos in die tijd, schreef Mozart ook werken voor eigen gebruik. Zijn Fantasie in d klein, KV397 voor piano solo kan de vergelijking met zijn pianosonates moeiteloos doorstaan. Het werk toont ons Mozart in zijn meest pure vorm, waarbij de opeenvolgende emoties zich niet hoeven te conformeren aan een vooraf bepaalde vorm. Het werk is niet precies te dateren: waarschijnlijk ontstond het begin 1782, het jaar waarin Mozart serieus begon te werken met de kunst van Johann Sebastian en Philipp Emanuel Bach. Philipp Emanuel gold als een meester op het gebied van de vrije fantasie.

In het eerste deel van deze fantasie wisselt Mozart een lang uitgesponnen gebroken drieklank af met een jachtig motief dat sterk aanleunt bij de Sturm-und-Drang en met een melancholische melodie die echter nooit de kans krijgt zich te ontplooiën. In het tweede deel daarentegen toont

de componist zich van zijn meer optimistische kant. Vreemd genoeg werkte Mozart deze fantasie nooit helemaal af: in de eerste editie die in 1804 verscheen ontbreken de laatste tien maten. Het manuscript zelf is verloren gegaan. In negentiende-eeuwse uitgaven, onder meer door Breitkopf & Härtel, voorzag men de compositie van een nieuw gecomponeerd einde, wellicht van de hand van August Eberhard Müller (1767-1817).

Ludwig van Beethoven **Fantasie in g, opus 77**

Net zoals Mozart werd Ludwig van Beethoven (1770-1827) aanvankelijk vooral gevierd als pianovirtuoos. "Ach, dat is geen mens, dat is een duivel, die speelt mij en ons allemaal dood. En hoe hij fantaseert!", liet pianist Joseph Gelinek (1758-1825) ooit optekenen. Improviseren had voor Beethoven een bijzondere artistieke status. Zo kon hij zich behoorlijk opwinden over improviserende pianisten die zich bedienden van kant-en-klare formules en trucjes. Zijn leerling Carl Czerny (1791-1857) typeerde één van de methodes waarvan Beethoven gebruik maakte als hij improviseerde als volgt: "Na het ene idee komt het andere, als in een potpourri". Merkwaardig genoeg leverde die voorliefde voor improvisatie geen gelijkaardige pianowerken op.

Beethoven liet slechts één fantasie na: zijn Fantasie in g klein, opus 77. Deze compositie dateert uit 1809, volgend op zijn Fantasie voor piano, koor en orkest, in c klein, opus 80. De opdracht kwam van de Londense uitgever Muzio Clementi (1752-1832) die de Fantasie in g klein, opus 77 in 1810 publiceerde. De compositie zit vol onverwachte modulaties en telt verschillende thema's die elkaar zonder duidelijke structuur opvolgen. Opmerkelijk is dat de fantasie in de toonaard sol klein staat: dit betreft enkel de openingsmaten, er wordt nooit naar deze toonaard teruggekeerd en het werk eindigt in si groot. Beethoven droeg de compositie op aan graaf Franz Brunsvik (1777-1849).

Joseph Haydn **Fantasie in C, HobXVII:4**

Hoewel we Joseph Haydn (1732-1809) vooral associëren met zijn strijkkwartetten en symfonieën, mag hij ook heel wat klaviermuziek op zijn conto schrijven: klaviersonates,

divertimento's, partita's, variatiereeksen, fantasia's, concerto's en allerhande solostukjes voor klavier. "Als ik me aan het klavier zet en begin te improviseren, maakt het niet uit of ik triest, vrolijk, serieus of uitgelaten ben. Als ik eens een idee heb, streef ik ernaar om dit vast te houden en verder te ontwikkelen volgens de regels van de kunst." Weinig andere citaten van Joseph Haydn vatten zo volledig de spontaneïteit en originaliteit van zijn pianomuziek samen. Zijn Fantasia in C groot, HobXVII:4, 'Capriccio' is gebaseerd op het Oostenrijkse volkslied 'Do Bäuren hat d'Katz valor'n' (De boerin heeft haar kat verloren). In het voorjaar van 1789 schreef Haydn aan zijn uitgever Artaria & Co.: "Op een gelukkig moment heb ik deze compositie, een Capriccio voor pianoforte, voltooid. Het werk bestaat uit één beweging, is vrij lang, maar niet bijzonder moeilijk. Zowel kenners als liefhebbers zullen het weten te appreciëren." Haydn ging er dus van uit dat deze compositie ook de geofende amateur-musicus zou weten bekoren. Maar ze bleek een pak moeilijker te zijn en stelt de vertolker voor diverse uitdagingen, zowel op speeltechnisch als op interpretatief vlak. Kenmerkend zijn de talrijke virtuoze passages, met quasi-orkestrale effecten en veel impliciete humor. Kortom, het is een briljant werk dat de technische souplesse van de vingers en de expressieve souplesse van het instrument ten volle laat schitteren.

Robert Schumann Sonate nr 2 in g, opus 22

Robert Schumann (1810-1856) was de grootste Duitse romanticus van zijn tijd. Na een eerder depressieve periode componeerde hij in 1838 een belangrijk deel van zijn pianowerken, zoals de Noveletten, Kinderszenen, Kreisleriana, en ook zijn Sonate nr 2 in g, opus 22. Zijn geheime verlovings met Clara Wieck in 1837 had tot een breuk geleid met vader Wieck, maar toch was deze periode voor Robert Schumann een van de meest optimistische en creatieve uit zijn leven.

In zijn Tweede Pianosonate worden de expressieve grenzen van zowel de pianist als het instrument tot het uiterste verkend. Alleen al de tempoaanduiding van het eerste deel spreekt boekdelen: 'So rasch wie möglich', enkele maten verder 'schneller' en in het coda 'noch schneller'.

"Ik hou van het werk, zoals van jou, je hele wezen is er zo

helder in uitgedrukt", zo sprak Clara Schumann over het werk. Toch heeft Schumann later nog een aantal ingrijpende wijzigingen in de partituur aangebracht. De oorspronkelijke finale was volgens Clara - nochtans een van de grootste pianisten van haar tijd en opdrachthoudster van veel van Roberts werken - nauwelijks speelbaar. Op haar aanraden werd dit deel volledig opnieuw gecomponeerd. De sonate getuigt van een grote inhoudelijke samenhang. Na de stormachtige openingsbeweging kan de pianist even uitblazen in het Andantino, gebaseerd op Schumanns eigen lied 'Im Herbst' op tekst van Justinus Kerner. Nadien volgt een levendig Scherzo ('Sehr rasch und markiert') en tot slot een bevlogen, humoristische finale. Hoewel zijn geniale pianomuziek het brede publiek zeker kon bekoren, zijn toch her en der ook negatieve geluiden op te vangen. In december 1839 schreef Friedrich Wieck bijvoorbeeld nog het volgende: "Schumann bezit als componist niet de bekwaamheid (en heeft ze nooit bezeten) om succes bij het publiek te behalen... Al zijn uitgever kunnen met pijn in 't hart getuigen dat zijn duistere en nauwelijks uitvoerbare pianocomposities, zowel de oudere als de recente, onbekend gebleven zijn en nog steeds blijven (hij heeft slechts voor klavier geschreven...), composities die overigens voor de kenner een gebrek aan echte en degelijke studie vertonen." Het feit dat Robert Schumann en Clara op dat moment dreigden met gerechtelijke stappen tegen Wieck om te kunnen huwen, moet hierbij natuurlijk in het achterhoofd gehouden worden.

Andrei Gologan © Shahrivar Farshid

Andrei Gologan

Andrei Gologan (°1992, Roemenië) kreeg op zijn vijfde zijn eerste pianolessen en zes maand later won hij al zijn eerste pianowedstrijd met werken van Czerny, Beethoven en Schumann. Op zijn zestiende werd Gologan aanvaard aan het Mozarteum in Salzburg, in de klas van Pavel Gililov. Een jaar later voerde hij tijdens het Salzburg Kammermusik Festival Sjostakovitsj' Eerste Pianoconcerto uit met de trompettist van de Wiener Philharmoniker en met het Sándor Végh Kammerorchester. Gologan won prijzen op wedstrijden als deze van V. Horowitz in Kiev en de Lions Club Competition in Istanboel en hij won beurzen om te studeren aan de International Music Academy in Liechtenstein, in de Verbier Festival Academy, Oxford Piano Festival en de academie van IMS Prussia Cove. Andrei Gologan kon samenwerken met grote musici als Gabor Takács-Nagy, Ferenc Rados, Pamela Frank, Gidon Kremer, Hung-Kuan Chen en Thomas Adès. Andere mentoren zijn Claudio Martinez-Mehner, Sir András Schiff en Richard Goode. Samen met zijn partner Roxana Circiu, is hij sinds 2017 artistiek leider van het pianofestival Mozart Matinees in Salzburg. Andrei Gologan werd door András Schiff geselecteerd om deel uit te maken van zijn project 'Building Bridges', waarbij jong pianotalent de kans krijgt om concerten te geven in grote concertzalen, waaronder deSingel, Konzerthaus Berlin en Beethovenhaus Bonn.

www.andrei-gologan.at

Binnenkort in deSingel

Quatuor Ebène

Pierre Colombet, Gabriel Le Magadure viool
Marie Chilemme altviool Raphaël Merlin cello

Ludwig van Beethoven

Strijkkwartet nr 5 in A, opus 18 nr 5
Strijkkwartet nr 16 in F, opus 135

Johannes Brahms

Strijkkwartet nr 1 in c, opus 51 nr 1

vr 5 okt 2018 / 20 uur / Blauwe zaal

€ 25, 20 (basis) / € 20, 15 (-25/65+) / € 8 (-19 jaar)

gratis inleiding Tim De Backer / 19.15 uur / Blauwe foyer

www.desingel.be
T +32 (0)3 248 28 28
Desguinlei 25
B-2018 Antwerpen

deSingel is een kunstinstelling van de Vlaamse Overheid

Vlaamse
overheid

Provincie
Antwerpen

mediasponsors

Knack

dS
De
Standaard

